

ΣΧΕΤΙΚΑ ΤΙΝΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ

ΑΝΔΡΙΑΝΤΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Ε΄

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ «ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ»

ΙΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

1901

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐν τισι τῶν ἑνταῦθα ἡμεριδῶν ἐδημοσιεύθη πρὸ ἡμερῶν ὅτι «ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Δημαρχίας συνήλθον πλεῖστοι τῶν ἑνταῦθα παρεπιδημούντων Δημητσανιτῶν καὶ συνεσκέφθησαν διὰ τὴν ταχεῖαν ἀναστήλωσιν τοῦ ἀνδριάντος Γρηγορίου τοῦ Ε΄ κλ. καὶ ὅτι «οἱ Δημητσανῖται εἶνε προθυμότατοι νὰ συνδράμωσι καὶ ὑλικῶς.» κλ.

Ἐκ τῶν συνελθόντων πολλοὶ εἰσιν οἱ γινώσκοντες ἤδη λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὸν ἀνδριάντα, διότι ἡ ἐπιτροπὴ οὐδέποτε ὤκνησε νὰ δίδῃ, ὅσας ἠδ ὕνατο πληροφορίας. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ τῶν ἐν Ἀθήναις πολλοί, μάλιστα δὲ οἱ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἀτελεῖ ἔχουσι γνῶσιν, ἀλλὰ καὶ παραμεμορφωμένας ἐνίοτε πληροφορίας περὶ τῶν κατὰ τὸν ἀνδριάντα, ἐνομίσαμεν χρήσιμον νὰ δημοσιεύσωμεν, πρὸς τὸ παρόν, ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀφηγήσεως, αὐτὴν ταύτην τὴν ἀνταλλαγεῖσαν ἀλληλογραφίαν, ἐπὶ τοῦ τελευταίου μάλιστα σταδίου, τοῦτέστιν ἀπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς εἰς Δημητσάναν ἀποστολῆς τοῦ βάρου καὶ τοῦ ἀνδριάντος μέχρι σήμερον, πιστεύοντες, ὅτι εὐγλωττότερον πάντων λαλοῦσιν αὐτὰ ταῦτα τὰ πράγματα. Οὕτω δὲ ἕκαστος θὰ δύναται νὰ μορφώσῃ ἀκριβῆ ὅπως δῆποτε γνῶμην. Ἐπίσης δέ, ἐκ τῆς ἐν τέλει πρὸς τὸ Σ.

6'.

ὑπουργεῖον ἀναφορᾶς τῆς ἐπιτροπῆς, θέλει δειχθῆναι, ὅτι δὲν εἶνε ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀναγκαίου χρήματος, ἡ παρακωλύουσα μέχρι τοῦδε τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἀνδριάντος, διότι καὶ περισσευμα μάλιστα ἐλπίζει ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἔχη, ὅπερ περισσευμα εἶχε καὶ ἔχει ἡ ἐπιτροπὴ τὸν εὐσεβῆ πόθον, ἵνα χρησιμοποιοῖσθαι ὡς πυρῆνα καὶ διὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ αἰοδίου Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, ἐπίσης ἐκ Δημητσάνης.

Ὅταν τέλος ἡ ἐπιτροπή, φέρουσα εἰς πέρας, ἦν Θεὸς δῶ, τὴν ἀνατεθειῖσαν αὐτῇ ἐντολήν, δόσῃ λόγον τῶν πεπραγμένων, θέλουσιν ἐπίσης διορθωθῆναι καὶ καθαρισθῆναι καὶ πολλαὶ ἄλλαι παρεμπεισοῦσαι ἀνακρίβειαι.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑ

Πρὸ ἐνδὲς καὶ ἡμίσιος περίπου ἔτους δύο τῶν μελῶν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ἡ δλομέλεια αὐτῆς, πρὸς εὐχερεστέραν διεξαγωγὴν, ἀνέθετο διὰ πρακτικοῦ τῆς «ὅπως ἐπιμεληθῆ τῆς εἰς Δημητσάναν μεταφορᾶς τοῦ τε ἀνδριάντος καὶ τοῦ βάρου αὐτοῦ μετὰ τῶν συναφῶν παραρτημάτων, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς θεμελιώσεως καὶ τοποθετήσεως αὐτῶν», οἱ κκ. Τρ. Μουτσόπουλος καὶ Χ. Ἀναστασιάδης, ἐπέμπομεν πρὸς τὸν κ. Δήμαρχον Δημητσάνης τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν·

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Φεβρουαρίου 1900.

Ἀξιότιμε κ. Δήμαρχε Δημητσάνης

Ὡς μέλη τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ αἰοιδίου Πατριάρχου Γρηγορίου ἐπιτροπῆς, καὶ κατ' ἐντολήν ταύτης, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ εἰδοποιήσωμεν ὑμᾶς, κ. Δήμαρχε, ὅτι λίαν προσεχῶς (ἴσως μεθαύριον Δευτέραν) ἄρχεται, ἐνταῦθα μὲν ἢ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, ἀπὸ δὲ Τριπόλεως ἢ διὰ φορτηγῶν ἀμαξῶν μεταφορὰ εἰς Δημητσάναν τῶν τοῦ ἀνδριάντος· Ὅθεν σᾶς παρακαλοῦμεν, ἵνα φροντίσητε περὶ τῆς ἀσφαλοῦς τούτων ἐκφορτώσεως, παραλαβῆς καὶ διαφυλάξεως, μέχρι τῆς μετὰ τοῦτο τοποθετήσεως αὐτῶν. Συνάμα δὲ, ἐπειδὴ κατὰ τὸ σχεδιάγραμμα τοῦ ἀρχι-

τέκτονος τοῦ βάρου, κ. Κολινιάτου, (καὶ οὔτινος σχεδιαγράμματος ἀπόσπασμα ἐπισυνάπτομεν ὑμῖν,) ἢ νῦν κλίμαξ εἰσόδου εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ ναοῦ καὶ τῶν σχολῶν μετατιθεται ὀλίγον κατωτέρω, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ἵνα διατάξῃτε τὴν κατεδάφισιν καὶ ἰσοπέδωσιν τῆς ἤδη ὑπαρχούσης, διὰ νὰ εἶνε δυνατὴ ἢ εἰς τὴν πλατεῖαν εἰσοδος τῶν φορτηγῶν ἅμα ξῶν».

Δέξασθε κ. Δήμαρχε τὴν διαβεβχιωσιν τῆς ἐξιρέτου ὑπολήψεώς μας

Το. Μουτσόπουλος, Χ. Ἀναστασιάδης

Πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὁ κ. Δήμαρχος ἀπήντησεν διὰ τοῦ ἐξῆς ἐγγράφου του.

Ἄριθ 247.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Δήμαρχος Δημητσάνης

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἀνδριάντος τοῦ αἰοδίμου Πατριάρχου Γρηγορίου ἐπιτροπὴν

Ἄσκοπον καὶ ματαίαν ὄλως κρίνων τὴν δαπάνην χιλίων περίπου δραχμῶν, ἀπαιτηθσομένων, κατὰ τὸν ἐπὶ ἐπιστροφῇ ἐγλκειόμενον προὔπολογισμόν τοῦ μηχανικοῦ Γορτυνίας, διὰ τὴν κατεδάφισιν τοῦ τοίχου τῆς ἀντιστηρίξεως τῆς πλατείας Ἀγίας Κυριακῆς καὶ ἀνοικοδόμησιν νέας κλίμακος, σπεύδω νὰ συστήσω τὴν ἀνέλκυσιν τῶν τε μαρμάρων τῶν βάρων καὶ ἀνδριάντος δι' ἄλλου μηχανικοῦ μέσου ἐπὶ τῆς πλατείας.

Ἐὰν ὅμως κρίνεται ἀναγκαία αὕτη θὰ παρακα-

θέσω τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἀσφαλίσῃ μοι ἐκ τῶν προτέρων τὴν δαπάνην ταύτην, ἐπειδὴ δυστυχῶς ὁ δῆμος καὶ ἡ κοινότης Δημητσάνης εἶνε ἄποροι, ἵνα ἀναλάβωσι τὴν ἀνοικοδόμησιν· διότι ἄλλως δὲν θὰ μοι εἶναι δυνατόν νὰ διατάξω τὴν κατεδάφισιν.

Ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς σας ἀπαντῶν πρὸς ἀποφυγὴν βραδυτήτων.

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 3ῃ Μαρτίου 1900.

Ὁ Δῆμαρχος

Α. Κ. Διγενόπουλος

Συνάμα δὲ ἐπεσυνάπτετο καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς δαπάνης ταύτης, συνταχθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδηγοῦ κ. Εὐθυμίου, καὶ ἀνερχόμενος εἰς δραχμὰς 967.80.

Ἀπεστάθημεν τότε πρὸς τὴν Σ. Διεύθυνσιν τῶν δημοσίων ἔργων, ἵνα μᾶς ὑποδειχθῇ τὸ ἄλλο μηχανικὸν μέσον, ὅπερ ἐσημείου ὁ κ. Δήμαρχος. Μετὰ ἐπανηλειμμένας δὲ ἐρωτήσεις τὸ τμήμα τῶν δημοσίων ἔργων ἐλάμβανε τηλεγραφικῶς τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν.

Ἐπισημογραφίον Ἐσωτερικῶν

Διεύθυνσιν δημοσίων ἔργων

Ἀθήνας

Πρὸς κατεδάφισιν μέρους περιβόλου ἐνταῦθα πλατείας Ἁγίας Κυριακῆς, εἰς κατασκευὴν κεκλιμένου ἐπιπέδου, διὰ μεταφορὰν μαρμάρων βάρους ἀνδριάντος Γρηγορίου, ἀρκεῖ δαπάνη μέχρι τριακοσίων ἐξήκοντα δραχμῶν· μεταφορὰ μαρμάρων δύναται καὶ δι' ὑπαρχούσης θύρας ἄνευ κατεδαφίσεως τοιχείων.

Μηχανικὸς Γόρτυνος

Ν. Μαλλιουτζῆς

Μετὰ τὸ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τηλεγράφημα τοῦτο, ἀνακοινωθὲν ἡμῖν, ἐγράφομεν πρὸς τὸν μηχανικὸν κ. Καλλιολιόττην τὰ ἑξῆς·

Ἀθῆναι 3 Ἀπριλίου 1900.

Ἀξιότιμε κ. Καλλιολιόττη

Εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἐρωτῆσαν ὑμᾶς ἐσχάτως περὶ τῆς εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν σχολῶν κλ. εἰσόδου καὶ ἐκφόρτώσεως τῶν τοῦ ἀνδριάντος, ἐλέγετε πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι μεταφορὰ μαρμάρων δυνατὴ καὶ δι' ὑπαρχούσης θύρας ἀνευ κατεδαφίσεως τοιχείων. Κατ' ἐντολὴν τῆς ἐπιτροπῆς παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως μᾶς ὑποδείξητε τὸν τρόπον τοῦτον. Προσθέτομεν μόνον, ὅτι ὁ μὲν ἀνδριὰς ζυγίζει 1500 περίπου ὀκάδας, ὁ δὲ ὀγκόλιθος τοῦ βᾶθρου 2500 περίπου ὀκάδας, συνάμα δὲ ὅτι ἡ νῦν κλίμαξ εἰσόδου εἰς τὴν πλατεῖαν μέλλει ν' ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλης ὀλίγον κατωτέρω ἀνοιχθισομένης καὶ εὐρυτέρας, ὅτι δὲ ἡ νέα αὕτη εἰσοδος καὶ κλίμαξ θέλει κατασκευασθῇ μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἔργου καὶ δαπάνη τοῦ ταμείου τοῦ ἀνδριάντος. Ἦδη πρόκειται νὰ ἀνοιχθῇ ἀπλῆ ὁδὸς, φέρουσα ἐν μέσῃ πλατεῖα πρὸς ἐκφόρτωσιν καὶ εὐχερεστέραν περάτωσιν τοῦ ἔργου. Θελήσατε σᾶς παρακαλοῦμεν, συναινοῦμενος καὶ μετὰ τοῦ κ. δημάρχου, πρὸς ὃν θέλετε παραστήσει τί ζητεῖται πρὸς τὸ παρόν, νὰ γνωρίσητε ὑμῖν ποῖα ἔσεται ἡ σχετικὴ δαπάνη περίπου, καὶ ἂν τὴν μικρὰν ταύτην δαπάνην δύναται ἡ ἐπιτροπὴ ν' ἀναθέσῃ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ἐπιμέλειαν, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πῶς καὶ πότε πρέπει ν' ἀποσταλῇ τὸ ἀ-

παιτηθσόμενον ποσὸν δαπάνης, ἂν προκαταβολικῶς ἢ μετὰ τοῦτο, κατὰ τὸν ἀποσταλνσόμενον ἡμῖν λογαριασμὸν ἢ ὄ,τι ἄλλο.

Εὐελπιστοῦντες ὅτι καὶ τώρα, ὡς πολλάκις, προθύμως θέλετε προσφέρει τὴν εὐσεβῆ καὶ φιλότιμον ὑμῶν συνδρομὴν ὑπὲρ τοῦ ἀνδριάντος.

Διατελοῦμεν μετὰ πολλῆς ὑπολήψεως

Το. Μουτσόπουλος, Χ. Ἀναστασιάδης

Εἰς ἀπάντησιν ἐλάβομεν τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν·

Ἀξιότιμοι Κύριοι

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ὑμῶν περὶ τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἀνδριάντος καὶ μαρμάρων τοῦ βάρθρου ἐκ τοῦ ἄκρου τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας τῶν σχολείων Δημητσάνης, λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀπαντήσω, ὅτι ἡ μεταφορὰ τούτων δύναται ἀπροσκόπτως νὰ ἐπιτευχθῆ διὰ κυλινδρώσεως ἐπὶ δοκῶν, τοποθετουμένων ἐπὶ τῆς εἰς τὸ τέρμα τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ ὑπαρχούσης βατῆς, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος, τῇ βοηθείᾳ κυλινδρίσκων καὶ δι' ἔλξεως διὰ πολυσπάστου στερεομένου ἐπὶ κορμοῦ τινος τῶν ἐν τῇ πλατείᾳ δένδρων.

Προκειμένου ὅμως νὰ μεταρρυθμισθῆ ἡ κλίμαξ τῆς πλατείας, ἀπαιτοῦσα ἀναγκαίως τὴν κατεδάφισιν μέρους τοῦ ὑπάρχοντος τοίχου, καὶ ἐκχωμάτωσιν τινὰ τοῦ ἐδάφους, εἶνε σκοπιμώτερον νὰ ἐπεκταθῆ προσκαίρως ἡ ἀμαξιτὴ ὁδὸς, μέχρι τῆς θέσεως, εἰς ἣν κατασκευασθῆσεται τὸ βάρθρον, ὅπως μεταφερθῶσιν ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τόπου ὅ,τε ἀνδριάς καὶ τὰ ὑλικά τοῦ βάρθρου.

Δαπάνη μέχρι τριακοσίων δραχμῶν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς εἰρημένης ἐργασίας, ἥτις μετὰ προθυμίας θέλω φροντίσει νὰ ἐκτελεσθῇ ὅσον τάχιον, ἂν ἡ Σ. Ἐπιτροπὴ εὐαρεστηθῇ νὰ μοὶ ἀναθέσῃ τὴν περὶ ταύτης ἐπιμέλειαν.

Τὴν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀπαιτηθησομένην δαπάνην ἐντὸς τοῦ προμνησθέντος ποσοῦ τῶν τριακοσίων δραχμῶν, ἡ Σ. Ἐπιτροπὴ θὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς ἐργασησομένους ἡμερομισθίους μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας.

Ὁ κ. δήμαρχος Δημητσάνης, εἰς ὃν ἐγκαίρως ἀνεκοίνωσα τὴν ὑμετέραν ἐπιστολὴν, δὲν μοὶ ἐξέφερε καμμίαν γνώμην, σχετικὴν μὲ τὸν προκείμενον σκοπὸν, τούτου ἔνεκα ἐβράδινα μέχρι σήμερον ν' ἀπαντήσω.

Δραττόμενος τῆς зύκαιρίας διαβεβαιῶ ὑμᾶς Κύριοι, ὅτι θεωρῶ καθῆκον καὶ τιμὴν μου νὰ ἐργασθῶ προθύμως εἰς ὅ,τι ἠθέλατε μὲ θεωρήσει χρήσιμον εἰς τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀνδριάντος.

Διατελῶ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ

Ν. Καλλιотζῆς

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 22 Μαΐου 1900.

Πρὸς τοὺς ἀξιολίμους κκ. Τρ. Μουτσόπουλον καὶ
Χαρ. Ἀραστασιάδην.

Πρὸς τὸν κ. Καλλιοντζῆν ἀπαντήσαμεν διὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς·

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουνίου 1900.

Ἀξιότιμε κ. Ν. Καλλιотζῆ,

Ἐλάβομεν πρὸ ἡμερῶν τὴν ἐπιστολὴν σας, σπεύ-

δομεν δὲ νὰ ἐκφράσωμεν ὑμῖν καὶ πάλιν, καὶ ἐν ἰδίῳ ἡμῶν ὀνόματι, ἀλλὰ καὶ ἐν ὀνόματι βεβαίως τῆς ὅλης ἐπιτροπῆς, τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν δι' ὅσων φιλότιμον πάνυ καὶ πρόθυμον φροντίδα καταβάλλετε ὑπὲρ τοῦ ἀνδριάντος.

Ἦδη γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι πρὸ ἡμερῶν μὲν ἐφορτώθησαν δύο βαγόνια ἐκ τῶν τοῦ βάρου, ὅσον οὐπω δὲ ἀποστέλλεται καὶ ἕτερον μετὰ τοῦ μεγάλου ὀγκολίθου τοῦ βάρου, καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν ὅπως ἐπιμεληθῆτε τῶν τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν πλατεῖαν ὡς ἐπίσης καὶ τῶν ἐτέρων τῶν ἔξω ταύτης ἀπὸ μακροῦ ἐρριμμένων. Πρὸς τοῦτο δὲ θέλετε ἐφαρμόσει οἷαν ἡμεῖς ἐγκρίνετε μέθοδον, εἴτε δηλ. τὴν διὰ κυλινδώσεως, ἐπὶ δοκῶν, καὶ διὰ πολυσπάστου ἔλξεως, εἴτε τὴν διὰ κατεδαφίσεως μέρους τοῦ ὑπάρχοντος τοίχου καὶ ἐκχωματώσεως τοῦ ἐδάφους. Ἡμεῖς θὰ ἐπροτιμῶμεν τὴν πρώτην τῶν δύο τούτων μεθόδων, καὶ διότι δὲν ἀπαιτεῖ πολλὴν προπαρασκευὴν (οὕτω δὲ θέλει οἰκονομηθῆ πολλὺς χρόνος) καὶ διότι δὲν θίγει τοὺς τοίχους τῆς πλατείας, καὶ δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ὀπαντήσητε οὐδεμίαν ἀντίρρησην. Ὅπως δὴποτε πράξατε ὅπως ἐγκρίνετε καὶ πέμψατε ἡμῖν εἴτε πρὸ τοῦ ἔργου, εἴτε μετὰ τοῦτο τὸν λίσμον ἐξόδων, διὰ νὰ ἀποστείλωμεν εὐθὺς τὸ τίμημα.

Ἐπὶ τούτοις δέξασθε φίλε, κύριε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πολλῆς ἡμῶν ἐκτιμύσεως καὶ ὑπολήψεως.

Το. Μουτσόπουλος, Χ, Ἀναστασιάδης

Μετὰ τοῦτο ἐλαμβάνομεν τὴν ἑξῆς ἐπιστολὴν τοῦ ἰδίου κ. Καλλιόττῃ.

Ἀξιότιμοι κ. Γρ. Μουτσόπουλε καὶ Χ. Ἀναστασιαδῆ

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσω ὑμᾶς καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Σ. Ἐπιτροπῆς, ὅτι σήμερον ἔφθασεν ἐνταῦθα ὁ ἀνδριάντος τοῦ πρωτομάρτυρος τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας, τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε', καὶ μετεκομίσθη ἀσφαλῶς εἰς τὸ μέσον τὰς πλατείας τῆς ἁγίας Κυριακῆς, συμφώνως τῇ ὑμετέρᾳ ἐντολῇ.

Κατὰ τὴν μεταφορὰν ἐν τῷ σιδηροδρόμῳ ἢ τῇ ἀμάξῃ, ἀπεσπάσθη μικρὸν τεμάχιον ἐκ τῶν δακτύλων τοῦ ἀνδριάντος, ὅπερ παρεδόθη τῷ κ. δημάρχῳ Δημητσάνης, ὅπως διαφυλαχθῆ καὶ συγκολληθῆ μετὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀνδριάντος ἐπὶ τοῦ βάρου.

Ἡ εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ καὶ τὸ μέσον τῆς πλατείας μεταφορὰ τοῦ ἀνδριάντος ἔγεινε διὰ κυλινδρώσεως ἐπὶ δοκῶν, ἀνευ καταδαφίσεως τοίχων καὶ ἀνευ ἀξίας σημειώσεως δαπάνης, τῇ φιλοτιμίᾳ συνδρομῆ τῶν κατοίκων.

Τὸ μάρμαρον τῶν βάρων καὶ τῆς κλίμακος κρῖνω καλὸν νὰ μείνωσιν ἐκεῖ ὅπου ἐκφορτοῦνται, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ, μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς κατασκευῆς, καὶ νὰ εἰσκομισθῶσι εἰς τὸ μέρος, εἰς ὃ χρησιμοποιοῦνται, διὰ μιᾶς, οὐ μόνον πρὸς ἀποφυγὴν ἀνωφελοῦς δαπάνης διπλῆς μεταφορᾶς, ἀλλὰ καὶ πρὸς πρόληψιν θραύσεώς τινος τῶν παραγλύφων ἐκ τῆς διπλῆς μετατοπίσεως.

Τὰ ξύλινα περιθώρια τῶν μαρμάρων τοῦ βάρου δὲν ἦσαν ἀρκούντως στερεὰ καὶ κατὰ τὴν μεταφορὰν, εἰς τινὰ μέρη τὰ κυμάτια εἰς τὰς κόψεις τῶν μαρμά-

ρων υπέστησαν μικράν βλάβην, διορθωτέαν καὶ οὐχὶ ἀξιοπαρατήρητον.

Τὴν ἡμετέραν ἐπιστολὴν τῆς 10ης παρελθόντος ἔλαβον ἐγκαίρως. Ἐπαναλαμβάνω νὰ διαβεβαιώσω ὑμᾶς, ὅτι μεγίστην τιμὴν θεωρῶ δι' ὅ,τι ἤθελον δυνηθῆναι νὰ ὑποβοηθήσω τὴν Σ. Ἐπιτροπὴν εἰς τὸν προκείμενον ἱερὸν σκοπὸν ὃν ἔχει ἀναδεχθῆναι.

Παρακαλῶ δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ πρὸς ὑμᾶς σεβασμοῦ καὶ τιμῆς μεθ' ὧν διατελῶ.

Ἐ Δημητσάνη 19) VII 1900.

Ἵμέτερος

Ν. Καλλιότσης

Περατωθείσης ὅπως δῆποτε τῆς ἐκφορτώσεως καὶ τοποθετήσεως τοῦ τε βάρου καὶ ἀνδριάντος, ἐγράφομεν πρὸς τὸν κ. Δήμαρχον Δημητσάνης τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν·

Ἀθῆναι 2 Αὐγούστου 1900.

Ἀξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Κομισθέντων ἤδη εἰς Δημητσάναν τοῦ τε ἀνδριάντος τοῦ αἰοδίου πατριάρχου καὶ τοῦ βάρου, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι ἡ ἀνέγερσις τούτων θέλει γίνεαι ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος τοῦ ἀνδριάντος ὀρισθέντι χώρῳ, ἥτοι μεταξὺ τοῦ ναοῦ τῆς ἀγίας Κυριακῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς, καὶ δὴ ὀλίγον ἐκεῖθεν, πρὸς τὴν πρῶν οἰκίαν τῶν ἀδελφῶν Θεοδωροπούλων, ἀγορασθεῖσαν ἤδη, ὡς γινώσκετε, ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ

χώρου τούτου, συναινέσει καὶ τοῦ προκατόχου ὑμῶν
κ. δημάρχου Δημητσάνης.

Δέξασθε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπο-
λήψεώς μας.

Κατ' ἐντολὴν τῆς ὅλης ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιτροπῆς
Γρ. Μουτζόπουλος, Χ. Ἀναστασιῆδης

Πρὸς τὸν κ. Δήμαρχον Δημητσάνης

Συνάμα δὲ ἐγράφομεν καὶ πρὸς τὸν κ. Καλλιωντζῆν
ὅπως, τῇ φροντίδι αὐτοῦ, γίνωσι ^{κατὰ} ~~πρακτικαί~~ τινες ἐκσκα-
φαὶ ἐπὶ τοῦ τόπου ἔνθα γεννήσεται ἡ θεμελίωσις τοῦ
βάθρου, διὰ νὰ δοκιμασθῇ ἡ στερεότης τοῦ ἐδάφους,
καὶ ὅπως ὑποδείξη ἡμῖν ἐὰν χρειασθῇ θηραϊκὴ γῆ
καὶ πότνη, συνάμα δὲ ὅπως συνενοηθῇ μετὰ τοῦ κ. Δη-
μάρχου, ἵνα ἀρθῶσι τὰ πρὸς τὸ ἄκρον τοῦ μέρους ἐκεί-
νου ἀποχωρητήρια.

Ἄλλ' οὐδεμίαν ἐλαμβάνομεν παρὰ τοῦ κ. Δημάρχου
Δημητσάνης οὔτε ἐπιστολὴν οὔτε ἔγγραφον.

Περὶ τὰ μέσα ὁμοῦς ὁκτωβρίου ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ὁ
κ. Δήμαρχος καὶ ἐπεσκέφη τὸν κ. Μουτζόπουλον εἰς
Πειραιᾶ· συνεφώνησε τότε μετὰ τοῦ κ. Μουτζοπούλου νὰ
συνέλθωμεν τὰ δύο μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὁ κ. Δή-
μαρχος Δημητσάνης ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Ἀναστασιάδου
(παρ' ᾧ εὐρίσκονται τὰ σχεδιαγράμματα κ.λ. τοῦ ἀν-
δριάντος) ἵνα συσχεφθῶμεν ἐπὶ τῆς τότε προβαλλομένης
νέας προτάσεως τοῦ κ. Δημάρχου Δημητσάνης, προτεί-
νοντος, ὅπως ὁ ἀνδριὰς στηθῇ εἰς ἄλλην θέσιν ἐκείνης, ἣν
ἔχει ὀρίσει ὁ ἀρχιτέκτων, συνάμα δὲ ὅπως ἀγορασθῶσι

ὑπὸ τοῦ ταμείου τοῦ ἀνδριάντος καὶ δύο ἰδιωτικαὶ οἰκίαι πέραν τῆς πλατείας, πρὸς διεύρυσιν τῆς προτεινομένης νέας θέσεως, ἅς ὁμοίως οἰκίας χωρίζει ἀπὸ τῆς πλατείας ὁδὸς δημοσία.

Οἱ δύο συνεπίτροποι, μὴ ἀποκρούσαντες κατ' ἀρχὴν τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ κ. Δημάρχου, ἐπεφυλάχθημεν νὰ συνεννοηθῶμεν καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ ἐρωτήσωμεν δὲ συνάμα περὶ τούτου καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα τοῦ βάθρου κ. Κολινιάτην.

Ὁ κ. Δήμαρχος Δημητσάνης ἀνεχώρει τότε, καὶ μετ' ὀλίγον ἔγραφε πρὸς τὸν κ. Μουτζόπουλον τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν, ἣν πάλιν ὁ κ. Μουτζόπουλος ἔπεμπε πρὸς τὸν κ. Ἀναστασιάδην νὰ τὴν ἀναγνώσῃ.

Ἐν Δημητσάνῃ τῆ 25)10 1900

Σεβαστέ μοι,

Μὴ δυνηθεὶς νὰ σᾶς ἐπανίδω, δι' ἔλλειψιν χρόνου, καὶ σᾶς γνωρίσω τὴν ἀπόφασιν τοῦ κ. Νικολοπούλου, ὃν τῆ προτροπῆ σας εἶδον, πρῶττω τοῦτο ἐντεῦθεν· ἀπεδέχθη προθυμότητα τὴν ἀπόφασίν σας τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ ἀνδριάντος ἐν τῷ ὀρισθέντι παρ' ὑμῶν ἀρκτικῷ μέρει τῆς πλατείας Ἀγίας Κυριακῆς, ἐπειπὼν ὅτι δὲν ἔχομεν ἀνάγκην τῆς ψήφου τῶν ἄλλων μελῶν, εἰς ἃ βεβαίως θὰ ἀνακοινώσῃτε τὴν ἀπόφασίν σας, ὡς ἀποτελοῦντες πλειοψηφίαν· κατ' ἀκολουθίαν ἀναμένω τὴν ταχίστην διαταγὴν πρὸς τοποθέτησιν τοῦ βάθρου καὶ τὴν ἐν καιρῷ τέλεσιν τῶν ἀποκαλυπτηρίων.

Εὐχαριστῶν διὰ τὴν πρὸς ἐμέ δειχθεῖσαν εὐμένειαν.

Διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ τῶν διαταγῶν σας πρὸς

Δημοκλῆς Διγενόπουλος

Πρὸς ταύτην ἀπήντησεν ὁ κ. Μουτζόπουλος δι' ἰδίω αὐτοῦ ἐπιστολῶν ὧν δὲν ἔτυχε μὲν νὰ κρατῆ ἀντίγραφον, ἀλλ' ὧν ἡ ἔννοια ἀναφαίνεται περίπου ἐκ τῶν δύο κατωτέρω ἐπιστολῶν τοῦ κ. Δημάρχου Δημητσάνης, ὧν ἀντίγραφα ἐπέμψε ὁ κ. Μουτζόπουλος πρὸς τὰ ἄλλα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 19 Νοεμβρίου 1900

Σεβαστέ μοι,

Ἐναγνοῦς τὴν ἐπιστολήν σας ἐν ἣ ἐγράφατε, ὅτι προσπαθῆτε νὰ πείσητε καὶ τὰ ἄλλα μέλη, ἐν ᾧ ὑμεῖς τρία μέλη κατὰ δύο ἀπεφάνθητε περὶ τῆς ὑπ' ἐμοῦ καὶ τῆς πόλεως δειχθείσης θέσεως, ἀσφαλῶς ἀνέμενον τὴν δευτέραν, δι' ἧς καταλιμπάνοντες τὴν ἡν, τῇ πρωτοβουλία ὑμῶν ἀπεδέχετο ὁ κ. Νικολόπουλος καὶ Ἐναστασιάδης θέσιν, ἐπανέρχεσθε εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Κολινιάτου ἐκλεγείσαν.

Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Ἐναστασιάδου εὕρισκόμενος διείδον, ὅτι ἐγκαταλιμπάνετε τὴν γνώμην σας ἐκ τῆς παρατηρήσεως τοῦ κ. Ἐναστασιάδου εἰπόντος, ὅτι ἂν δὲν θελήσῃ ὁ κ. Κολινιάτης, εἰς ὃν ἀπαντήσατε ὅτι ἐδῶ θὰ στηθῆ, εἰς ἐμὲ δὲ ν' ἀναχωρήσω ἀναθέντες ν' ἀνακοινώσω τὴν ληφθεῖσαν ἀποφασίν σας εἰς τὸν κ. Νικολόπουλον (α)

(α) Ἄλλ' ἐπιτρέπεται ἴσως νὰ ἐρωτήσῃ τις, πῶς ὁ κ. Δήμαρχος Δημητσάνης διείδεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Ἐναστασιάδου εὕρισκόμενος ὅτι ὁ κ. Μουτζόπουλος ἐγκτελείμπανε τὴν γνώμην τοῦ ἀφοῦ (καθ' ἃ γράφει ἐν τῇ ἐπιστολῇ του αὐτὸς ὁ κ. Δήμαρχος Δημητσάνης) κατὰ μὲν τὴν συνεδρίασιν ὁ κ. Μουτζόπουλος εἶπεν «ἐδῶ θὰ στηθῆ» εἰς αὐτὸν δὲ τὸν κ. Δήμαρχον ἀνέθετο «ν' ἀνακοινώσῃ τὴν ἀπόφασιν καὶ εἰς τὸν κ. Νικολόπουλον»

Ὁ κ. Κολινιάτης ἐλθὼν ἐνταῦθα, πρὸ τῆς ἀνοιγείσης διακλαδώσεως ὁδοῦ, τῆς ἀγούσης εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς ἀγίας Κυριακῆς, μὴ συναντήσας δέ τινα, (α) ἢ μὴ λαβὼν ὑπ' ὄψιν συνδυσασμὸν τινα, δι' οὗ νὰ ἐπετυγχάνετο ἐκλεκτὴ θέσις ἀναστυλώσεως τοῦ ἀνδριάντος, ὄντως ἐξελέξατο ἀρίστην τοποθεσίαν, δίδουσαν ἔκπαυλον θέσιν εἰς τὸ ἄγαλμα, καί τοῦτο καὶ ἐγὼ καὶ ὁ κ. Ἀναστρασιάδης ἐπεχειρήσαμεν νὰ ἐξάρωμεν πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ μᾶς διεκόψετε διὰ τῆς φράσεως ἐδῶ θὰ τεθῆ. Ἄν ὅμως ὁ κ. Κολινιάτης ἐπανήρχετο ἐνταῦθα καὶ ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ τῆς πόλεως καὶ ἐμοῦ προτεινομένην θέσιν, ἴσα ἂν μὴ καὶ ἀνώτερα δίδοίαν τὰ προοπτικὰ πλεονεκτήματα τῷ ἀνδριάντι, ἴσως δὲν θὰ ἐπέμενε εἰς τὴν πρώτην γνώμην του, καὶ ἴσως δὲν θὰ κατεδίκαζε τόσον τὴν προτεινομένην ὑφ' ἡμῶν.

Κιλὸν νομίζω, πρὶν ἢ προσχωρήσω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν γνώμην σας, χάριν αὐτοῦ τοῦ ἀνδριάντος, νὰ παρακληθῆ ὁ κ. Κολινιάτης νὰ ἐπανεέλθῃ πρὸς τοῦτο ἐνταῦθα, καὶ ἐν συγκρίσει ἀποφανθῆ μετὰ γνώσεως, διότι ὑμῶν τὰ μέλη πάντα τῆς ἐπιτροπῆς ὡς μὴ ὄντες Δημητσανῖται (διότι ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἀπὸ τοῦ

(α) Ὁ κ. Κολινιάτης ὅλως τὸναντίον καὶ τὸν τότε Δήμαρχον Δημητσίνης κ. Ἀντωνόπουλον ἐπεσκέφθη κατ' οἶκον, κα καθ' ὅλα εὔρε τοῦτον συμφωνοῦντα ὡς πρὸς τὴν ὀρισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Κολινιάτου θέσιν, καὶ ψήφισμα μάλιστα τοῦ τότε Δημοτικοῦ συμβουλίου (τῆς 7ης Ἀπριλίου 1898 ὑπογεγραμμένον παρὰ τῶν τότε δημοτικῶν συμβούλων) ὑπέβαλεν ὁ κ. Ἀντωνόπουλος πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς Σεβ. Μητροπολίτην, παρακαλῶν ἵνα γίνῃ φροντίς περὶ τῆς ἐξαγορᾶς τοῦ χρησίμου ἰδιωτικῆ ἡγεῖδος, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου χώρου διὰ τε τὸν ἀνδριάντα καὶ τὸ περίφραγμα τούτου· καὶ πολλοὺς ἐν Δημητσάνῃ συνήτησεν ὁ κ. Κολινιάτης καὶ πάντας εὔρε καθ' ὅλα ὁμοφωνοῦντας.

έτους 1865, ὅτε κατέλιπε τὸν τόπον ἰατρός, μεταβαίνων εἰς Σουέζ πρὸς εὐρεσιν τύχης μέχρι σήμερον, ἄπαξ μόνον ἦλθεν εἰς τὸν τόπον, οὔτε εἶδεν οὔτε ἐγνώρισε (α) Δὲν γνωρίζετε διὰ τίνα ἀποδέχεσθε ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν θέσιν, πείθεσθε μόνον εἰς λόγους τοῦ παρέχοντος μεγαλειτέραν πίστιν, ἢ παραλείθοντος.

Ἴνα ἀναστηλωθῇ ὁ ἀνδριὰς εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Κολινιάτου ὑποδειχθεῖσαν θέσιν, ἐδαπανήσατε 2000 δραχ. δι' ἐξαγορὰν τοῦ τόπου, θὰ δαπανεῖσθε, ἵνα πληρὲς ἐκτελεσθῇ τὸ σχέδιόν του 800 δραχ. περίπου, ἵνα κατασκευασθῇ νέα κλίμαξ καταστρέφουσα καὶ τὴν πλατεῖαν τῆς ἀγίας Κυριακῆς, θὰ δαπανήσθε διὰ τὴν ἐν ἄλλῳ μέρει ἀνοικοδόμησιν τῶν καταδαφισθησομένων ἀποχωρητηρίων, διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ δήμου, ἣν γνωρίζεις, περὶ τὰς 1500 δραχ., καὶ διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοίχου ἀντιστηρίξεως τῆς πλατείας

(α) Ὁ κ. Ἀναστασιᾶδης, διὰ τὴν ἀναμείξην ἤδη προσωπικὸν ὅλος ζήτημα, ἀρκεῖται πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα. Τῷ ὄντι ἐγένετο ταιχοδιώκτης (ἐὰν εὐρρήνη ὁ τίτλος οὗτος τὸν κ. δῆμαρχον) διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι οὔτε εὐρεν ἐτρωμένην πρὸς τὴν τράπεζαν οὔτε ἐθήρευε ἢ προσεδόξα τύχην τίνα ἀλλοθῆεν ἢ ἐκ τῆς ἐργασίας του. Ἐὰν δὲ ὁ κ. δῆμαρχος ηὐδόκει νὰ ἴδῃ ὅσα εὐχαριστήρια καὶ ἄλλα φέρει ὁ κ. Ἀναστασιᾶδης, διὰ τὴν ἐξαετῆ περίπου ἐν Αἰγύπτῳ διαμονὴν του. ὡς ἰατροῦ παρὰ τῇ Γαλλικῇ ἐταιρείᾳ τῆς διατρήσεως τοῦ ἱσθμοῦ, οὐ μόνον δὲν θὰ ἔγραφε ὅσα οὕτω πικροχόλως ἔγραψε, ἀλλ' ἐν ὡς πιστευομένον ὑπῆκε καὶ εἰς πατριωτικὰς τινὰς χορδὰς, θὰ τὸν συνῆλθον ὡς συμπολιτὴν διὰ τὴν τόσον ἐπίζηλον ἀξιοπρεπῆ καὶ ἐξαιρετικὴν θέσιν ἣν ἔσχε καθ' ὅλην τὴν ἐκεῖ διαμονὴν του. Καὶ τὴν Δημητριάδην δὲ ἔκτοτε ὁ κ. ἐπεσκέφθη ὁ κ. Ἀναστασιᾶδης, τὸ μὲν μετὰ τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοσίων ἔργων κ. Βλάση, πρὸς μελέτην τῆς διοργανώσεως καὶ ἄλλου ὑδατος, τὸ δὲ εἶτα μετὰ τοῦ κ. Κολινιάτου, ὃς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀνδριάντος.

καὶ ἐπιχωμάτωσιν ταύτης, περὶ τὰς 3000 δρ., ἤτοι ἐν ὄλῳ περὶ τὰς 7500 δραχ.

Ἐὰν ἀποφασίσητε ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Πατριάρχου, ἱκανοῦ ὡς γνωρίζομεν, 5000 δραχ. ἐπὶ πλέον, λαμβάνοντες ἀκέραιον τὸ ἀντίτιμον τοῦ τόπου, ὃν ἠγοράσατε ἤτοι ἐὰν ἀποφασίσητε 12000 δρ. πρὸς κατάληψιν δύο ἐπιπροσθείων τὴν ὄρασιν μαγαζείων, προσφερομένων ἄλλως, θὰ ἀποκτήσητε χῶρον, παρέχοντα εἰς τὰ ἄγαλμα θέσιν λαμπράν, ἐξ ἀποστάσεως ὠρῶν, ἐξωραΐσητε τὸν τόπον καὶ καταστήσητε τὸν Πατριάρχην ὄρατὸν τοῖς ἐπισκεπτομένοις τὸν τόπον καὶ τοὺς κατοίκους, τὸν ὁποῖον, παραδεχόμενοι ἀπόφασιν ἐν βίᾳ ληφθεῖσαν, κρύπτετε ἀπὸ τὰ ὄμματα παντός, ἀναστηλοῦντες αὐτὸν ὀπισθεν τοῦ ναοῦ ἢ ἀγία Κυριακῆ. (α) Αὕτη ἡ γνώμη μου ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς σας, Σεβαστέ μοι κ. Τρύφων, γνώμη, ἢν ἄνδρες τῆς αὐτῆς περισπῆς καὶ θέσεως τοῦ κ. Κολινιίτου, ἂν μὴ καὶ ὑπέρτεροι, καὶ ὧν τὰ ὀνόματα δύναμαι νὰ σᾶς γνωρίσω, ἂν θέλετε, προέκριναν.

Ἀποστείλατε λοιπὸν παρακαλῶ αὐθις τὸν κ. Κολινιάτην νὰ συζητήσῃ μετ' ἐμοῦ καὶ τῶν πολιτῶν, διαγωνιζομένων περὶ τῆς καταλληλοτέρας τοποθεσίας καὶ οὐχὶ περὶ ἄλλου τινος. **Χωρίσατε τοὺς ἐργολάβους τῶν βάθρων τοῦ ἀνδριάντος ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς !!** θέσατε ἐκποδῶν τοὺς Δημητσανί-

(α) Τὸ σχεδιογράμμα τοῦ κ. Κολινιίτου δὲν θέτει τὸν Πατριάρχην ὀπισθεν τοῦ ναοῦ ἢ ἀγία Κυριακῆ, ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ ναοῦ τούτου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς Δημητσάνης.

τας, οὓς πονηροὺς συνιστῶ νὰ φοβεῖσθε (!) (α) καὶ ζητήσατε δι' ὧν δύνασθαι τρόπων τὴν ἀνεύρεσιν τῆς καλλιτέρας θέσεως· ἐγὼ ἀγωνίζομαι τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀπὸ χρηστοῦ τοῦ συνειδότος, ὑπέρτερος καὶ δυσφημίας καὶ κερδῶν· (β) οὐδεμίαν δυσκολίαν ἔχω νὰ προσχωρήσω εἰς τὴν ἀπόφασίν σας, ἥτις, ὡς ἔρχεται, εἶναι ἐπιβολή, ἀλλ' ὅμως, πρὶν ἢ τὸ πράξω, σὰς παρακαλῶ νὰ μιμηθῆτε τοὺς Ναυπλιεῖς, ἀναθέντας τὸν ὄρισμὸν τῆς θέσεως εἰς ὑπατον πρόσωπον, καθ' οὗ δὲν ἐχώρει δυσπιστία. Ταῦτα ἐνόμισα, ὅτι ἔχω καθῆκορ νὰ σοὶ γνωρίσω φιλικῶς, νὰ ἐπαναλάβω δὲ αὐθις φοβοῦ τοὺς Δαναοὺς καὶ δῶρα φέροντας! καὶ μετὰ ταῦτα γνώρισόν μοι τὴν ἀπόφασίν σου.

Διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ

Δ. Κ. Διγενόπουλος

Τὴν ἐπομένην ὁ κ. Μουτζόπουλος ἐλάμβανε καὶ ἄλλην, τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν·

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 20 Νοεμβρίου 1900.

Σεβαστέ μοι

Κατόπιν τῆς ἀπὸ 19 τρέχ. μηνὸς ἐπιστολῆς μου, δὲν κρίνω ἄσκοπον νὰ προσθέσω καὶ ταῦτα.

(α) Ἄλλ' ὁ κ. δήμαρχος Δημητσάνης δὲν εἶναι ἄρα Δημητσανίτης; ἢ πόθεν ἔλκει τὸ γένος; ἐκτός ἐάν, νομίζῃ ὅτι οἱ πονηροὶ Δημητσανῖται ἐξελέξαντο τοῦτον ἄρχοντα των, ἵνα συγκερᾶσσι τὴν ἑαυτῶν πονηρίαν πρὸς τὴν ἐκείνου κάλοκαγαθίαν

(β) Ὅταν σὺν θεῇ δόσῃ γενικὴν λογοδοσίαν ἢ ἐπιτροπή, θέλει τότε φανῆ πόσον ὀλίγα τότε παρέλαβε. καὶ ταῦτα ἐλ η σ μ ο ν η μ έ ν α, καὶ εἰς ποίαν ἀνθηρὰν σχετικῶς κατάστασιν εὕρισκέται τὸ ταμεῖον τοῦ ἀνδριάντος σήμερον, μὲ ὅλας τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας δαπάνας, τῆς ἐξ Ὀδησσοῦ δηλ. μεταφορᾶς τοῦ ἀνδριάντος, τῆς κατασκευῆς τοῦ θάβρου καὶ τῆς ἀποστολῆς τούτου εἰς Δημητσάναν. Σήμερον τὸ ταμεῖον τοῦτο εἶνε διπλασιασμένον περίπου, μὲ ὅλας τὰς δαπάνας ταύτας. Ταμίας τούτου εἶναι ὁ κ. Μουτσόπουλος. Τίνα κέρδη πονοεῖ ὁ κ. δήμαρχος Δημητσάνης;

Δὲν ἐνοοῶ καί ἐγὼ τὸν λόγον, δι' ὃν ὁ κ. Κολινιάτης ἐπιμένει εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ ἐκλεγεῖσαν θέσιν, ἐνῶ ἠδύνατο, συμβουλεύσας τὰ ἄριστα νὰ ἀδιαφορήσῃ περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς γνώμης του (α) ὡς εἰς ἰατρὸς ὀρίζων μίαν θεραπείαν, ἀδιαφορεῖ ἂν ταύτην ὁ θεράπων θὰ τὴν ἐκτελέσῃ (β) ἀλλ' ὅστις ἐκλεξε ἔπαγλον θέσιν διὰ τὸν ἀνδριάντα θέσιν εἰς ὕψος πόλεως 1100 μ. τοῦ ἡμίσεος τῶν οἰκιῶν τῆς πόλεως, δὲν εἶχε τὴν καλοσύνην νὰ περιέλθῃ τοὺς ἐν τῇ παιδιάδι τῆς Ἀττικῆς ἐστήμενους ἰσοῦψεις ἀνδριάντας(;) νὰ ἰδηπῶς τίθενται, ἀλλ' ἐνόμισε καλὸν νὰ μεταφέρῃ, ἐνῶ εὐρίσκετο ἐπὶ τηλικούτου ὕψους τὰ μάρμαρα τῆς Πεντέλης διὰ νὰ τὰ ἀνυψώσῃ ἐπὶ πλέον, ἀλλ' ὅστις δὲν ἔλαβε τὸν κόπον νὰ προνοήσῃ περὶ τοῦ ἀνδριάντος, ἐκτεθειμένου εἰς τὴν ἐπίρροιαν τοῦ ἐνταῦθα πνέοντος ἐπὶ ἕξ μῆνας ἰσχυροῦ νότου, κατεσκευασμένου ἐξ εὐθρίπτου μαρμάρου, ὡς μὴ Πεντελήσιον ἐκτὸς εἶναι καὶ οὗτος ἔχει τὴν **γελοῖαν** γνώμην ἣν ἀνεκοίνωσε τὸ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἀνδριάντος κ. Ἀναστασιάδης, νὰ περικλείεται ἐντὸς κουβουκλίου ἐκ σανίδων ἐπὶ ἕξ μῆνας καὶ τὸ θέρος νὰ ἀποκαλύπτεται, ὑποστηρίζων τὴν γνώμην του ταύτην μὲ τοῦτο, «ὅτι δὴλ. καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ἀνδριάντες καὶ

(α) Ὁ κ. Κολινιάτης ὑπηρέτησε καὶ ὑπηρετεῖ ἀπὸ ὑψηλοτέρου σκοποῦ καὶ ἐξ εὐσεβοῦς ζήλου πρὸς τὸν ἀνδριάντα τοῦ Πατριάρχου, ἅμα δὲ καὶ ὡς καλλιτέγνης, οὐχὶ δηλ. ἐπὶ μισθῶ, τούναντίον ἐν ἀγαστῇ προθυμίᾳ καὶ ἀπολύτῳ ἀφιλοκερδίᾳ. Ὅθεν εἶχε καὶ ἔχει φρονῶπεν πλήρες δίκαιον νὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὡς καλλιτέχνου ὀρισθεῖσαν θέσιν.

(β) Ἀλλὰ τί θὰ ἔλεγεν ὁ εἰς οὗτος ἰατρὸς εἰάν καλούμενος π. γ. παρ' ἀσθενεῖ πλευριτιῶντι, καὶ μετὰ ἐπιτόπιον καὶ λεπτομερῆ ἐξέτασι, διέτασεν ἐχδόριον κατὰ τὰ πλάγια τοῦ θώρακος, ἔβλεπε δὲ τὸν θεράποντα προσκολλῶντα τοῦτο ἐπὶ τοῦ μηροῦ;

στῆλαι ἀναθεματικάι καὶ τὰ τοιαῦτα περικλείονται ἐν χειμῶνι διορκῶς μὲ κουβούκλια». (α) Καὶ μετὰ ταῦτα, Σεβαστὲ κ. Τρύφων, ἐπειδὴ δὲν θὰ πείσω τοὺς διαβεβλημένους κατ' ἐμοῦ, ὅσον καὶ ἂν αγωνίζομαι, δύναμαι νὰ προκαλέσω τὴν προσοχὴν σας πρὸς ἐξέτασιν τῶν αἰτίων τῆς τοιαύτης παλιμβουλίας, καὶ σὲ παρακαλέσω νὰ ἀφήσῃς τὸν Πατριάρχον νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς πόλεως του, ὡς ὑμεῖς φιλοτίμως μεριμνᾶτε περὶ τοῦ Πειραιῶς. Ἄν ἐχθαίρεσθε τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως οἱ πολῖται οὐδὲν σᾶς ἔπται-

(α) Ἐὰν ὁ κ. ἰατρός καὶ κ. δῆμαρχος Δημητσάνης ἤθελεν ν' ἀναπλήσῃ ὅσα ἐκ τῆς φυσικῆς ἐδιδάχθη, δὲν θὰ περιέπιπτεν εἰς οὕτω στομφώδη ἀλλ' ἅμα καὶ πεπλανημένην γνώμην, ἀποκαλῶν γελοίας γνώμας ὅσα ἄλλοι ἐκείθεν διδαχθέντες ἀποδέχονται ἐξηγούμεθα. Ἡ φυσικὴ διδάσκει ὅτι τὸ ὕδωρ, κατὰ μὲν τὸν 4ον βῆθμον ἄνωθι τοῦ μηδενικοῦ ἔχει τὴν μεγίστην αὐτοῦ πυκνότητα, ἐκείθεν δὲ, προϊούσης τῆς ψύξεως, ἄρχεται πάλιν διαστελλόμενον, καὶ ἐξογκούμενον, μέχρι οὗ εἰς πάγον μετατρέπόμενον γίνεται καὶ ὀγκωδέστερον καὶ ἤδη εἰδικῶς ἐλαφρότερον, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐπιπλέει ὡς πάγος ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Ὅτι δὲ πάλιν τὸ εὐθριπτόν μάρμαρον (ὡς τὸ ἀποκαλεῖ ὁ κ. δῆμαρχος) εἶνε συνάμα καὶ πορῶδες μάλιστα δὲ τὸ μὴ Πεντελῆσιον (ὡς λέγει πάλιν ὁ κ. δῆμαρχος), ὅτι δὲ ὡς τοιοῦτον εἶνε διαχωρητὸν ὑπὸ τοῦ ὕδατος κατὰ τὸ ἀνώτερον αὐτοῦ στρώμα· ὅτι ἐπίσης ἐν Δημητσάνῃ χώρα ὀρεινῇ πίπτει κατὰ τὸν χειμῶνα χιῶν, πολλῇ ἐνίοτε, ἢ δὲ χιῶν αὕτη εἰάν εὑρισκε τὸν ἀνδριάντα ἀκάλυπτον θὰ ἐπεκάθητο ἐπ' αὐτοῦ, εἶτα δὲ τηκομένη ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ εἰς ὕδωρ μετατρεπομένη θὰ διεπότιζε τοῦτον κατ' ἐπιπολὴν· τέλος δὲ ὅτι, ψυχόμενον τὸ ὕδωρ τοῦτο ἔπειτα ὑπὸ τῆς νυκτὸς καὶ τοῦ βορρᾶ καὶ εἰς πάγον μετατρέπόμενον ἤθελε διαβιβρώσκει βαθμηδὸν τὸ μάρμαρον μέχρι οὗ τοῦτο διὰ τοῦ χρόνου παραμορρωθῆ τελείως (διότι αἱ φυσικαὶ δυνάμεις εἶνε ἀκράτητοι). Διὰ τοῦτο παντοῦ τῆς Εὐρώπης ὅπου πίπτει χιῶν οἱ γελοῖοι ἐκεῖνοι καλύπτουσι κατὰ τοὺς μῆνας τῆς χιόνος τὰ ἐν ὑπαίθρῳ ἐκ μαρμάρου ἀγάλματα. Ὡστε τὸ γελοῖον ἀλαχοῦ βεβαίως δύναται νὰ στραφῇ· πολὺ δὲ φοβούμεθα μὴ καθ' ὁδὸν συναντήσῃ τὴν τοσοῦτον εὐπρεπῆ καὶ ἐμβριθῆ ἅμα ἀπόφανσιν τοῦ κ. Δημάρχου Δημητσάνης.

σαν ἵνα τιμωρηθῶσι ἐκ τῆς πρὸς τὸν ἄρχοντα
ἔχθρας (!)

Ἄναμένω ἀπάντησιν περὶ τοῦ πρακτέου
Δικτελῶ μετὰ σεβασμοῦ

Δ. Κ. Διγενόπουλος

Κατὰ τὸν αὐτὸν περίπτου χρόνον ὁ μὲν κ. Ἀναστασιά-
δης ἠρώτα τὸν κ. Κολινιάτην διὰ τῆς ἑξῆς ἐπιστολῆς.

Ἀθῆναι: 1 Ἰουλίου 1900.

Ἀξιότιμ· φίλε κ. Κολινιάτη.

Ὁ κ. Δήμαρχος Δημητσάνης ἐλθὼν πρὸ ἡμερῶν
ἐνταῦθα, ἐπρότεινε πρὸς τὰ δύο μέλη τῆς Ἐπιτρο-
πῆς, τὰ ἐντεταλμένα τὴν φροντίδα τῆς μεταφορᾶς
καὶ ἀνεγέρσεως τῶν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ αἰοιδίου
πατριάρχου, ἐπρότεινεν ὅπως ὁ ἀνδριὰς στηθῆ εἰς τὸ
βόρειον μέρος τῆς πλατείας τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας
Κυριακῆς.

Ὁ κ. Μουτζόπουλος καὶ ἐγὼ, ἀποδεχθέντες κατ'
ἀρχὴν τὴν πρότασιν ταύτην, ἐπεφυλάχθημεν νὰ ζη-
τήσωμεν καὶ τὴν ὑμετέραν γνώμην, εἶτα δὲ νὰ ὑπο-
βάλωμεν τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ κ. Δημάρχου εἰς
τὴν ὀλομέλειαν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὅθεν σᾶς παρακαλῶ ὅπως θελήσητε νὰ μᾶς ἀνα-
κοινώσητε τὴν γνώμην σας.

Περὶ τὸν νὰ προσθέσω τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν παρά-
κλησιν, ἵνα ἡ ὑμετέρα τοσοῦτον εὐγενῆς καὶ πρόθυ-
μος συνδρομὴ πρὸς ἐξυπηρετήσιν τοῦ ἱεροῦ τούτου
ἔργου ἐξακολουθήσῃ μέχρις ἀποπερατώσεως.

Ἀναζητήσας ὑμᾶς πολλάκις καὶ μὴ εὐτυχήσας
νὰ σᾶς συναντήσω σᾶς ἀποστειλῶ τὰς ὀλίγας ταύτας
γραμμιάς.

Δέξασθε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἀκρας πρὸς ὑμᾶς ὑπολεί-
ψεις καὶ ἀγάπης.

Ὅλος ὑμετερος

Χ. Ἀναστασιάδης

Πρὸς ταῦτα ἀπαντᾷ ὁ κ. Κολινιάτης διὰ τῶν ἐξῆς.

Ἀθῆναι 11 Ἰβρίου 1900.

Ἀξιότιμε κ. Ἀναστασιάδη

Πολὺ ἐλυπήθην διότι δὲν ἔτυχε νὰ μὲ συναντή-
σητε ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, καίτοι τοσάκις ἤλθατε, ἀκόμη
δὲ θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ συγχωρήσητε διὰ τὴν
βραδύτητα τῆς ἀπαντήσεώς μου ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας.

Ἐν αὐτῇ ἀξιότιμε, φίλε, μετ' ἐκπλήξεως ἅμα καὶ
λύπης μου εἶδον, ὅτι ὁ ἀνδριὰς τοῦ ἀοιδήμου Πα-
τριάρχου πρόκειται νὰ στηθῆ εἰς τὸ βόρειον μέρος
τῆς πλατείας τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς.

Ἄγνοῶ τοὺς λόγους, δι' οὓς ὁ κ. Δήμαρχος προ-
τείνει τὴν ἀλλαγὴν τῆς θέσεως τοῦ ἀνδριάντος, ἀλλ'
ὁποιοιδῆποτε καὶ ἂν ᾧσιν οὗτοι, δὲν εἶνε δυνατὸν ἢ
θέσις αὐτῆ νὰ ἔχη τόσα πλεονεκτήματα, ὅσα ἢ ὑπ'
ἐμοῦ ἄλλοτε ὀρισθεῖσα. Διὰ νὰ ζητήσῃ δέ τις νὰ ἀλ-
λάξῃ θέσιν δέον νὰ εὔρη ἄλλην ἔχουσαν πλειότερα
πλεονεκτήματα, ἔστω καὶ ἴσα, ἐνῶ ἢ ὑπὸ τοῦ κ. Δη-
μάρχου προταθεῖσα εἶνε κεκλεισμένη καὶ ὑπὸ διαφό-
ρων οἰκοδομημάτων καὶ οἰκημάτων περιορισμένη·
ἀκριβῶς δὲ ἐγὼ τότε, ἐκλέξας τὴν θέσιν τοῦ ἀνδριάν-
τος, ἔλαβον ὑπ' ὄψει τὰ περιστοιχοῦντα τὴν θέσιν
ταύτην ἀντικείμενα (ὡς πρὸς τὸ ἀγαλμα), ὅπερ εἶνε
κατὰ τι μάλιστα βραχὺ, καὶ εὐαφάινεται ἔτι βρα-
χύτερον ἔὰν τεθῆ ἐν περικεκλεισμένῳ χώρῳ, οἷος εἶνε
ὁ ὑπὸ τοῦ κ. Δημάρχου προταθείς, θέλει δὲ προξενεῖ
βαρεῖαν καὶ καταθλιπτικὴν ἐντύπωσιν, ἐνῶ ἐν τῇ ὑπ'
ἐμοῦ ὀρισθεῖσῃ θέσει, ὁ ὀρίζων εἶνε ἀνοικτός, τὸ δὲ

ἄγαλμα, χωριζόμενον ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας, θὰ φαίνεται λεπτότερον κομψότερον καὶ πολὺ ὑψηλότερον τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ μεγέθους, καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ ἀπότομον τῆς θέσεως συντελεῖ εἰς τὸ νὰ φαίνεται τὸ ἄγαλμα μεγαλοπρεπὲς καὶ μνημιακόν.—Χωριζομένη δὲ ἡ θέσις αὕτη ἀποτόμως ἐκ τῶν κάτω μερῶν δεσπόζει τῶν πέριξ καὶ θὰ φαίνεται τὸ ἐπ' αὐτῆς ἄγαλμα ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως καὶ μέχρι τῆς πεδιάδος τῆς Μεγαλουπόλεως.

Δέξασθε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἄκρας πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεως.

Ὅλος ὑμέτερος

I. Κολινιάτης

Τῆς ἐπιστολῆς μὲν ταύτης ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἔπεμπεν ἀντίγραφον πρὸς τὸν κ. Μουτζόπουλον. Τῶν δὲ ἐπιστολῶν τοῦ κ. Δημάρχου Δημητσάνης καὶ τῆς ἐπιστολῆς ἐπίσης ταύτης ἀντίγραφα ἔπεμπεν ὁ κ. Μουτζόπουλος πρὸς πάντα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς μετὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς.

Φίλε κ.....

Σᾶς ἐσωκλείω δύο ἐπιστολάς τοῦ κ. Δημάρχου Δημητσάνης, καὶ μίαν τοῦ μηχανικοῦ Κολινιάτου διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου, καὶ καθιστῶ ὑμῖν γνωστὸν, ὅτι ἔγραψα εἰς τὸν Σ. Μητροπολίτην ὅπως καλέσῃ τὴν

ἐπιτροπὴν εἰς συνεδρίασιν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν
ἀψὶν ὀριστικῆς ἀποφάσεως.

9) 12 900

Διατελῶ πρόθυμος

Τρ. Μουτζόπουλος

Τῷ ὄντι περὶ τὰ μέσα Δεκεμβρ. συνεχάλει ὁ Σεβ.
Μητροπολίτης τὴν ἐπιτροπὴν· ἀπεφασίσθη δὲ τότε νὰ ἐ-
ρωτηθῆ παρὰ τοῦ κ. Μουτζοπούλου ὁ κ. Δήμαρχος Δη-
μητσάνης, ἐὰν θεωρῆ οὗτος πάντοτε συναφῆ καὶ ἀδιαίρε-
τον τὴν ἀλλαγὴν θέσεως διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀνδριάν-
τος καὶ τὴν ἐξαγορὰν ἅμα καὶ κατεδάφισιν τῶν προτεινο-
μένων οἰκιῶν, τοῦτέστιν ἐὰν συναινῆ ὁ κ. Δήμαρχος Δη-
μητσάνης νὰ τεθῆ μὲν ὁ ἀνδριὰς ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ προ-
τεινομένη θέσει, χωρὶς ὅμως ν' ἀγορασθῶσιν ὑπὸ τῆς ἐ-
πιτροπῆς καὶ κατεδαφισθῶσιν αἱ προτεινομέναι οἰκίαι. Εἰς
τὴν ἐρώτησιν ταύτην τοῦ κ. Μουτζοπούλου οὐδεμίαν ἐδί-
δετο ἀπάντησιν, μάτην δὲ δι' ἐπανηλειμμένων ἐπιστολῶν
ἠρώτα τὸν κ. Ἀναστασιάδην ὁ κ. Μουτζόπουλος ἐὰν εἶχε
εἰδήσεις τινὰς περὶ τούτου.

Τέλος ἡ ἐπιτροπὴ, μὴ διαβλέπουσα ἄλλην, διέξοδον
ἀπηύθυνε πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ
τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργῶν τὸ ἐξῆς ἔγγραφον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἀπριλίου 1901.

Σ. Κύριε Πρόεδρε.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ αἰιδίμου Πανριάρχου
Γρηγορίου τοῦ Εὐο ἐπιτροπὴ, ἡ παρ' ἡμῶν αὐτῶν

πρὸ ἐτῶν ἀνασυστάσα, λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλῃ ὑμῖν τὰ ἐξῆς :

Ὅ,τε δωρηθεὶς ἀνδριάς τοῦ Πατριάρχου καὶ τὸ βάθρον αὐτοῦ, ἐτοιμασθέντα ἤδη ἀπὸ καιροῦ, ἀπεστάλησαν πρὸ ἔτους περίπου εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Δημητσάναν πρὸς τοποθέτησιν. Πρὸ τούτου δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ βάθρου κ. Κολινιάτης, μεταβάς ἐπιτοπίως καὶ μελετήσας, ὥρισε τὸ μέρος, ἐνθα ἔδει νὰ στηθῇ ὁ ἀνδριάς· μάλιστα δέ, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ χρυσίου διὰ τὸν περίβολον ἐν γένει τοῦ ἀνδριάντος χώρου, ἐδέησε ν' ἀγορασθῇ καὶ ἠγοράσθῃ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἰδιωτικῆ τις οἰκία.

Ἄλλ' ἔκτοτε, κ. Πρόεδρε, ἡ ἀνέγερσις αὕτη τοῦ ἀνδριάντος προσέκρουσε καὶ προσκρούει κατὰ τῆς ἀξιόσεως τοῦ νῦν κ. Δημάρχου Δημητσάνης προβάλλοντος ἄλλην ἀντ' ἐκείνης θέσιν.

Ἄλλὰ καὶ πάλιν, ἐρωτηθεὶς ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ βάθρου, προσθέτει ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς· ὅτι «τὸ ἄγαλμα, ὅπερ εἶνε κατὰ τι μάλιστα βραχύ, θὰ φαίνεται ἐτι βραχύτερον ἐὰν τεθῇ ἐν περικεκλεισμένῳ χώρῳ, οἷος εἶνε ὁ ὑπὸ τοῦ κ. Δημάρχου προτεινόμενος, θέλει δὲ προξενεῖ βαρεῖαν καὶ καταθλιπτικὴν ἐντύπωσιν. Ἐνῶ ἐν τῇ ὑπ' ἐμοῦ (τοῦ ἀρχιτέκτονος) ὀρισθείσῃ θέσει, ὁ ὀρίζων εἶνε ἀνοικτός, τὸ δὲ ἄγαλμα, χωριζόμενον ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας, θὰ φαίνεται λεπτότερον, κομψότερον καὶ πολὺ ὑψηλότερον τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ μεγέθους· καὶ αὐτὸ ἀκόμῃ τὸ ἀπότομον τῆς θέσεως συντελεῖ εἰς τὸ νὰ φαίνεται τὸ ἄγαλμα μεγαλοπρεπὲς καὶ μνημιακόν.»

Πλὴν δὲ τούτου, κ. Πρόεδρε, ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Δημάρχου προτεινομένη ἄλλη αὕτη θέσις, θέλει ἐπιβα-

ρύνει τὸ ταμεῖον τοῦ ἀνδριάντος δι' οὐ μικρᾶς, μάλιστα δὲ καταθλιπτικῆς δαπάνης, τοῦ κ. Δημάρχου ἀξιοῦντος, ἵνα ἀπὸ τοῦ ταμείου τούτου, ἀγορασθῶσι καὶ κατεδαφισθῶσι δύο ἰδιωτικαὶ οἰκίαι πρὸς διεύρυνσιν τῆς ἐκεῖ πλατείας, ἣν ὁμῶς πλατεῖαν καὶ θέσιν χωρῆει ἀπὸ τῶν προτεινομένων πρὸς κατεδάφισιν οἰκιῶν ὁδὸς δημοσία.

Ἡ ἐπιτροπὴ, κ. Πρόεδρε, συναισθανομένη ἅπαν τὸ ἑαυτῆς καθῆκον, καὶ τὴν ἱερότητα τοῦ χρήματος τοῦ ἀνδριάντος, ἐργασθεῖσι δὲ μέχρι τοῦδε μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς φειδοῦς, δὲν φρονεῖ ὅτι δύναται ἤδη νὰ δαπανήσῃ οὕτως ἀσκόπως τὸ χρήμα τοῦτο, ἐξαντλοῦσα τὸ ταμεῖον αὐτοῦ, ἐνῶ, ἐὰν κατορθωθῇ, ὡς ἐλπίζει, καὶ περισσευμά τι, ἐκ τοῦ ἄλλως μικροῦ ἐξ ἀρχῆς ταμείου τοῦ ἀνδριάντος, ὅσον παρέλαβε, φέρεται ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς πόθου καὶ ζήλου, ἵνα προτείνῃ ὑμῖν ἐν καιρῷ, ὅπως τὸ περισσεύμα τοῦτο χρησιμεύσῃ ὡς πυρὴν διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος καὶ τῷ πρώτῳ ὑψώσαντι τὴν σημαίαν τῆς ἀνεξαρτησίας ἡμῶν, τῷ ἀοιδίμῳ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανῷ, ἐπίσης ἐκ Δημητσάνης.

Ὅθεν, προσφεύγουσα πρὸς ὑμᾶς, κ. Πρόεδρε, ἡ ἐπιτροπὴ, σᾶς παρακαλεῖ ὅπως διατάξῃτε τὰ δέοντα, ἐὰν μάλιστα ἐπιτρέπετε ἡμῖν, ἠθέλομεν προτείνειν ἵνα ἐπιτροπὴ ὑφ' ἡμῶν διοριζομένη καί, εἰ δυνατόν, ἐπιτοπίως μετὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος τοῦ βάρου κ. Κολιναίου μεταβαίνουσα, γνωμοδοτήσῃ περὶ τούτου.

Δέξασθε, κ. Πρόεδρε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίαν τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Σεβ. Μητροπολίτου, τὴν

ἐκφρασιν δὲ τῆς βαθείας ὑπολήψεως καὶ σεβασμοῦ
τῶν ἐτέρων μελῶν αὐτῆς.

Ὁ Πρόεδρος
† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Τὰ μέλη
Τρ. Μουτζόπουλος
Β. Κάβας
Π. Νικολόπουλος
Χ. Ἀναστασιάδης

Τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον ἀπήντησε διὰ τοῦ
ἐξῆς ἐγγράφου.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 8 Μαΐου 1901

*Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ἀν-
δριάντος τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου*

Ἐπὶ ταῖς ἀπὸ 30 Ἀπριλίου καὶ 8 Μαΐου (α) ὑμε-
τέραις ἀναφοραῖς, ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὀπισθογράφως
διαταγὴν ἡμῶν πρὸς πενταμελῆ ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν
ἀνεθέσαμεν τὸν καθορισμὸν τῆς θέσεως, ἐν ἣ πρέπει
νὰ στηθῆ ὁ ἀνδριὰς τοῦ Πατριάρχου, ἧς τὴν γνωμο-
δότησιν θ' ἀνακοινώσωμεν ὑμῖν.

Ἐν καιρῷ δὲ θέλομεν προσκαλέσει ὑμᾶς, ἵνα κα-
ταβάλητε εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ κεκανони-
σμένα ἔξοδα καὶ τὴν ἀποζημίωσιν συμφῶνως πρὸς
τὴν δήλωσιν ὑμῶν, ἐπὶ τῇ βάσει καταστάσεων ἐγκε-
κριμένων ὑφ' ὑμῶν.

Ὁ ὑπουργὸς
Γ. Ν. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

(α) Ἡ δευτέρα αὕτη ἀναφορὰ (τῆς 8ης Μαΐου) ἦτο δῆλωσις τοῦ
κ. Μουτζοπούλου ἐν ὀνόματι τῆς ὅλης Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἀνεγνώριζε,
ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιτροπὴ ἀπεδέχετο τὴν δαπάνην διὰ τὰ ὀ-
δοιπορικὰ ἔξοδα κλ. τῆς ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου διωρισθείσης γνωμοδοτι-
κῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ δὲ ἐν ὀπισθογράφῳ διαταγὴ τοῦ Σ. ὑπουργείου ἔχει ὡς ἐξῆς.

Τοὺς Νομάρχην Ἀρκαδίας κ. Θεοχίρην Θεοχάρους, Νομομηχανικὸν Ἀρκαδίας, πρόεδρον τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν, Δήμαρχον Δημητσάνης καὶ μηχανικὸν κ. Κολιριάνην.

Συνιστῶμεν ἐξ ὑμῶν ἐπιτροπὴν, ἵνα, μετὰ ἐπιτολίαν ἐν Δημητσάνῃ ἐξέτασιν γνωμοδοτήσῃτε ἠτιολογημένως, τίνα θεωρεῖτε καταλληλοτέραν θέσιν ἐν Δημητσάνῃ ὅπως στηθῇ ὁ ἀνδριὰς τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου.

Τὸν χρόνον τῆς εἰς Δημητσάναν μεταβάσεως ὑμῶν θέλει ὀρίσει μετὰ κοινὴν συνεννόησιν, ὁ Νομάρχης Ἀρκαδίας, δι' οὗ ὑποβληθήσεται ἡμῖν τὸ συνταχθὲν πρότερον πρωτόκολον.

Τὰ νενομισμένα ὁδοιπορικὰ ὑμῶν ἔξοδα θέλουσι καταβληθῆ ὑπὸ τῆς πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ἀνδριάντος ἐπιτροπῆς, ὡς ἐδήλωσεν ἡμῖν αὕτη, τὰς δὲ σχετικὰς καταστάσεις θέλετε ὑποβάλει ἡμῖν πρὸς ἔγκρισιν.

Ἀθήνημερον

Ὁ ὑπουργὸς
Γ. Ν. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Τὸ δὲ πρακτικὸν τέλος τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἀναγνωρίζει, ὅπως τὰ ἔξοδα τῆς μεταβάσεως καὶ ἐπανόδου τῆς πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐπιβαρύνωσι τὸ ταμεῖον τοῦ ἀνδριάντος ἔχει ὡς ἐξῆς,

«Ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου, λαβοῦσα γνῶσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 21226 διαταγῆς τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν,

διὰ τῆς ὁποίας ὀρίζεται Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Νομάρχου Ἀρκαδίας, Νομομηχανικοῦ Ἀρκαδίας, προέδρου τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν, Δημάρχου Δημητσάνης, καὶ τοῦ μηχανικοῦ κ. Κολινιάτου, πρὸς γνωμοδότησιν περὶ τῆς καταλληλοτέρας θέσεως πρὸς ἴδρυσιν τοῦ ἀνδριάντος, ἀποφασίζει, ὅπως τὰ ἐξοδα τῆς μεταβάσεως καὶ ἐπανόδου τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἐπιβαρύνωσι τὸ ταμεῖον τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Πατριάρχου, καὶ ἀναθέτει εἰς τὸ μέλος αὐτῆς κ. Χ. Ἀναστασιάδην ἵνα, δαπάνη τῆς ἐπιτροπῆς, μεταβῆ ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν της παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ὀρισθείσης ἐπιτροπῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαΐου 1901.

Ὁ πρόεδρος

Τὰ μέλη

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Η. Νικολόπουλος

Τρ. Μουτζόπουλος

Β. Κάβας

Χ. Ἀναστασιάδης

Ὁ κ. Κολινιάτης ἐδήλωσεν, ὅτι, μεταβάς, ἤδη εἰς Δημητσάναν καὶ ὄρισας οἷαν αὐτὸς ἐξέλεγε θέσιν, συνάμα δέ, ὅτι, μηχανικὸς ἤδη παρὰ τῷ δήμῳ Ἀθηνῶν καὶ πολυάσχολος, μὴ δυνάμενος δὲ διὰ τοῦτο νὰ ἀθέσῃ πλείονας τῶν τριῶν ἡμερῶν, προθύμως ἐδέχετο ἵνα, μετὰ τὴν ἐκ Δημητσάνης ἐπάνοδον τῶν ἄλλων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, μεταβῆ εἰς Τρίπολιν καὶ συζητήσῃ μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν, ἐὰν ἤθελε κληθῆ.

Ὁ δὲ . . Ἀναστασιάδης ἐδήλωσεν ἐπίσης ὅτι προθύ-

μως ἤθελε μεταβῆ μετὰ τοῦ κ. Κολιινιάτου εἰς Τρί-
πολιν.

Τὴν δὴλωσιν ταύτην τοῦ κ. Κολιινιάτου ἀνεκοίνου ὁ κ.
Μουτζόπουλος πρὸς τὸν κ. Νομάρχην Ἀρκαδίας, ἔπεμπε
δὲ συνάμα πρὸς αὐτὸν καὶ ἀντίγραφα τῆς τε πρὸς τὸν κ.
'Αναστασιάδην ἐπιστολῆς τοῦ κ. Κολιινιάτου καὶ τῆς πρὸς
τὸ Σ. Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀν-
δριάντος.

Τοιοῦτον ἐν συντόμῳ τὸ ἱστορικὸν τῆς τελευταίας φά-
σεως τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἀνδριάντος, ἀναγράφον ἀπλῶς
τὴν διαμειφθεῖσαν ἀλληλογραφίαν καὶ τὰ ἄλλα ἔγγραφα,
ἵνα ὁ βουλόμενος, ἀναγινώσκων, ἐκφέρῃ ἐν ἐπιγνώσει τὴν
κρίσιν του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14ῃ Αὐγούστου 1901.

Χ. Ἀναστασιάδης

Δι' ἑαυτὸν καὶ κατ' ἐντολὴν τοῦ κ. Γρ. Μουτζοπούλου

